

vilde forsøge, om det kunde opnaa lempeligere Vilkaar under de ugunstigere Forhold, som man nu arbejdede under: de forøgede Vanskeligheder ved Produktionen, den forøgede Arbejdsløn, — denne alene andrager et Beløb af 125,000 Kr. udbetalt til danske Arbejdere — de ny Opfindelser, der gøres paa dette Omraade og som trykke Priserne, idet de gøre det muligt at erstatte det forædlede Produkt af Kryolith med Produkter, tilvejebragte paa anden Maade med ringere økonomiske Ofre. Endelig har man maattet skride til omfangsrige Sikringsanlæg. Allerede nu er der opført en Dæmning, for at ikke Havet skal trænge ind og ødelægge Anlægget, hvilket man kunde være udsat for ved de Dybder, hvori der nu arbejdes, og man overvejer nu at opføre en Betondæmning for at kunne beskytte Værkerne for Fremtiden. Jeg tør da betegne det som en Umulighed, efter min Mening, at den danske Stat skulde kunne overtage Driften efter de henved 40 Aar, i hvilke den har fundet Sted, selv om man vilde anse det for passende og sømmeligt, hvad jeg ikke tror man vil, at tage dette Anlæg bort fra dem, som ved en videnskabelig Opfindelse, ved videnskabelig og teknisk Dygtighed og ved en kyndig Handelsvirksomhed have vidst at bringe Foretagendet frem til en Betydning, som alle Danske maa være glade ved. Jeg mener, at det vilde være en Umulighed at gøre det. Det er en 35-aarig eller endnu længere Erfaring med Hensyn til Mine-drift, som man nu har erhvervet, men som Staten ikke er i Besiddelse af, og selv om man kunde tænke sig, hvad jeg for mit Vedkommende slet ikke kan, at man i Modsætning til tidligere under disse Forhold vilde gøre denne Drift til Statsdrift ved Koncessionens Udløb, maa det dog ikke overses, at der, som jeg berørte, er en Handelsvirksomhed forbunden dermed. Mineselskabets Opgave er jo ikke blot at producere Kryolit, men, da den som saadan er uanvendelig, at sælge den til Forædling, og det er sikkert en Virksomhed, der ligger ikke saa lidt borte fra, hvad man kan tænke sig, at Staten bør inklade sig paa, hvis den vil have Udsigt til blot tilnærmelsesvis samme Fordel, som private kunne naa. Jeg tror ogsaa, at den ærede Ordfører heri vil være enig med mig, eftersom han i Gaar udtalte en ikke saa ringe Tvivl om Statens Evne til at kunne besørge den Afsætning af ganske kurante Produkter, som finder Sted gennem den grønlandske Handel. Jeg skal ikke komme ind paa den Side af hans Udtalelser, da Spørgs-

maalet ikke ligger for; selvfølgelig kan jeg ikke give min Tilslutning til den ærede Ordførers Udtalelse om, at denne Handel vistnok foregaar paa en mangelfuld Maade, men jeg kan give den ærede Ordfører Ret, for saa vidt han har villet gøre den almindelige Betragtning gældende, at en Handelsvirksomhed i det hele taget ikke ligger saa godt for Staten som for private. Under disse Omstændigheder kan jeg ikke se rettere, end at Kryolitselskabet ved Spørgsmaalet om Koncessionens Forlængelse i Virkeligheden havde Overtaget over for Staten, og derfor var jeg glad ved og paa-skønnede, at man foreslog os at forny Koncessionen paa de samme fordelagtige Vilkaar, som Staten har haft i de forløbne 35 Aar.

Man stillede imidlertid en Betingelse i saa Henseende, idet man ønskede, at man allerede nu, 4 Aar eller lidt længere før Koncessionens Udløb, skulde slutte en ny Overenskomst paa 20 Aar, og man gav samtidigt efter min Mening overbevisende Grunde i to Retninger for, at man maatte stille et saadant Forlangende. Det Andragende, Kryolitselskabet har indgivet til Regeringen, er længere, end jeg kan finde det rigtigt at gøre det høje Ting bekendt dermed i dets Helhed, men paa de af mig her nævnte Punkter kunde jeg tænke mig, at det kunde have en vis Betydning, om jeg fremhævede de to Hovedaarsager, hvorfor man har ønsket, ligesom for øvrigt ogsaa i 1882, at fremskynde Afslutningen af den ny Koncession med adskillige Aar. I Andragendet hedder det: „Aarsagen til, at man allerede nu maa fremkomme med dette Andragende, ligger i den til Kryoliten knyttede Virksomheds ejendommelige Karakter. — Det er saaledes en nødvendig Betingelse for Afsætningen af en Vare, der produceres under saa ejendommelige Forhold, at man maa kunne indgaa paa Forpligtelser med Hensyn til Salg og Levering for længere Aaremaal ad Gangen, idet Køberne, hos hvem Kryolitselskabet skal finde Afsætning, maa have Sikkerhed for en vedvarende Forsyning, saaledes at de store og kostbare Fabriker, i hvilke Kryoliten underkastes Behandling, ikke blive udsatte for at komme til at staa stille af Mangel paa Materiale. Kryolitmine- og Handelsselskabet er derfor ogsaa bundet ved Kontrakter til Levering for hele den tilbageværende Del af sin Koncessionstid; men for at Virksomheden skal kunne fortsættes paa en rolig og betryggende Basis, er det nødvendigt baade for Selskabet og dets Aftagere at vide, at der ikke sker